

MAARTEN BAKKER,
ONZE CORRESPONDENT
IN DEN HAAG

Toen de Nederlandse financieel journalist Jeroen Smit kort na de teloorgang van ABN AMRO 'De prooi' schreef, had hij nooit gedacht dat zijn boek tot nog meer drama zou inspireren. Maar na een theaterstuk is er nu ook een driedelige televisieserie op de Nederlandse openbare omroep. 'Als journalist doe ik uiteraard aan waarheidsvinding. De makers van de tv-reeks hebben driffig samengevat en weggelaten, maar het resultaat mag er zeker zijn', zegt Smit.

Dat zijn boek als uitgangspunt dient, komt volgens de journalist omdat hij zijn relaas over de deconfiture van ABN AMRO heeft opgehangen aan de sleutelfiguren. 'Persoonlijke verhalen lenen zich uitstekend voor pakkend drama. Het hele verhaal draait om hyperintelligente mannen in pakken die allemaal economie en rechten studeerden en de wereld rationeel bekeken. Maar toen ze in de jaren negentig, het tijdperk van de marktwerking, grote macht toebedeeld kregen, verloren ze het contact met de werkelijkheid.'

De televisiebewerking focust op voormalig ABN AMRO-topman Rijkman Groenink, die volgens Smit aan dezelfde hoogmoed leed als Icarus, de mythologische figuur die naar de zon wilde vliegen en door die tomeloze ambitie neerstortte. In de dramaserie kondigt hij vlak na zijn aantreden aan dat de Nederlandse bank binnen vijf jaar tot de mondiale top vijf behoort en dan liefst 100 miljard euro waard zal zijn.

Vervolgens zie je hoe hij in 2005 de bank Anton Veneta uit Italië weet over te nemen, ondanks taai verzet van de Italiaanse voorzitter van de centrale bank. Groenink is dan op het toppunt van zijn roem. Het Nederlandse weekblad Elsevier roept hem uit tot Man van het Jaar. Maar dan volgen de stroeve fusiegesprekken van de ABN AMRO-baas met Michel Tilmant, de toenmalige Belgische topman van de bank-verzekeraar ING. ING en ABN AMRO zouden samen een nationale bankenkampioen vormen, maar de fusie ketst af op de botsende humeuren van beide mannen. Tilmant kan weinig waardering opbrengen voor de directe, Hollandse grappen van Groenink.

Tilmant komt prominent in beeld, terwijl Fortis-voorzitter Maurice Lippens niet meer dan twee zinnestjes krijgt. Fortis-bestuurder Jean-Paul Votron komt in de dramaproductie zelfs niet voor. Opmerke-

Pierre Bokma speelt in 'De Prooi' de tomeloos ambitieuze Rijkman Groenink. © PIEF WEYMAN

Een shakesperiaans bankendrama

Een consortium met Fortis knipte in 2007 de Nederlandse bank ABN AMRO op. De tv-serie 'De Prooi' toont hoe topman Rijkman Groenink het trotse concern ten gronde richtte. 'Hij was een tragisch figuur die in gevecht raakte met iedereen.'

lijk, omdat Fortis toch deel uitmaakte van het bankenconsortium met Banco Santander en RBS, dat in het najaar van 2007 ABN AMRO verscheurde. 'Groenink wilde niet met Fortis praten', geeft scenarioschrijver Frank Ketelaar als verklaring. 'We hebben het consortium daarom vooral belicht vanuit het perspectief van Fred Goodwin, de CEO van RBS.'

De serie bereikt haar apotheose als Nout Wellink, de toenmalige centraalbankier van Nederland, de overname van ABN AMRO door het consortium goedkeurt. Het drama eindigt in het najaar van 2007, als Groenink het kantoor van ABN AMRO verlaat. Een jaar daarna zal het bedrijf

Wie heeft de hoogste functie? Wie heeft de meeste aandelen? Het is allemaal schoolpleingedrag.

Frank Ketelaar,
scenarioschrijver 'de prooi'

weer herrijzen, als Nederland de bank terugkoopt uit de failliete Fortis-inboedel

Stofzuiger op de gang

'De prooi' zet Groenink te kijk als een hurk, die niet alleen Tilmant schoffeerde. Op bezoek bij de topvrouw van een Amerikaanse bank zegt hij tegen haar, als hij een stofzuiger op de gang ziet staan, dat ze de bestuurskamer moet schoonmaken. Groenink wordt doorlopend een gebrek aan empathie verweten en een personal coach moet hem inlevingsvermogen bijbrengen.

'Ik vond het onthutsend te ontdekken dat in een wereld waar belangrijke beslissingen worden genomen, mensen niet in

staat zijn vriendschappelijke relaties te ontwikkelen', vertelt scenarioschrijver Frank Ketelaar. 'Het is allemaal schoolpleingedrag. Voor die mensen gaat het erom wie de beste functie heeft, en wie de meeste aandelen bezit.'

Toch ontkennt Ketelaar dat de serie een partijtje bankiermeppen is, waarin de hoofdrolspeler als een graaiër wordt verketterd. 'Ik heb het script geschreven als een shakesperiaans drama. Groenink was een tragische figuur met te veel ambities, die in gevecht raakte met iedereen. Hij is als een koning die van zijn troon werd gestoten.' De rol van die koning is voor Pierre Bokma, een veelzijdig gelauwerd acteur in Nederland. Bokma heeft ervaring met economisch drama. Hij speelde ook een rol in de verfilming van de ondergang van het ICT-bedrijf 'Baan', en in een theatervoorstelling over de geruchtmakende vastgoedfraude in Nederland.

Publieke spiegel

De belangstelling voor 'De prooi' is groot. Dat bleek al tijdens een voorvertoning op de Nederlandse filmdagen in september. De voorbije week besteedde de Nederlandse pers dan ook uitgebreid aandacht aan de start van de tv-serie.

Volgens Smit zijn financiële drama's als 'De prooi' zo populair omdat ze het publiek een spiegel voorhouden. 'Vlak na de kredietcrisis was er een deels terecht woede over de hebzucht van bankiers. Maar de beroepsgroep dwingt ons, met haar geloof in oneindige voorspoed, kritisch naar onszelf te kijken. Wij kochten ook allemaal te grote huizen en sloten te makkelijk hypotheekleningen af. We lieten ons ook door hebzucht leiden.'

Volgens Smit biedt de televisieserie daarnaast nog enkele wijze lessen voor bankiers. 'Ze kregen vanaf de jaren negentig de ruimte om te doen alsof een bank een gewoon bedrijf is dat grote risico's kan nemen. Maar bankiers hebben een morele plicht om zich te gedragen als halve ambtenaren en mogen dus geen grote risico's te nemen. Want als het fout gaat, moeten ze toch door de belastingbetaler worden gered.'

Voorts geeft de serie volgens Smit aan dat de bankenwereld te veel een mannenbolwerk is. Vrouwen kunnen zorgen voor de broodnodige empathie in de financiële sector. 'Er is niets mis met vechterstypes zoals Groenink, maar daarnaast moeten ook mensen staan die willen luisteren.'

De eerste aflevering van 'De prooi', vanavond om 20.20 uur, Nederland 2.

Select cultuur

FILM

The Young and Prodigious T.S. Spivet

Jean-Pierre Jeunet, de Fransman die de wereld veroverde met 'Le fabuleux destin d'Amélie Poulain', toont zich nog eens van zijn meest speelse kant met deze charmante verfilming van een roman van Reif Larsen. Het titelpersonage is tien, en veel intelligenter dan jongens van zijn leeftijd horen te zijn.

La vie d'Adèle, Chapitres 1 & 2

Het leven van een 16-jarig meisje uit Lille komt in een stroomver-

snelling - en een draaikolk - terecht als ze het pad van de intrigerende Emma kruist. Zelden werd de overweldigende impact van verliefdheid zo intens en wurgend op het scherm gezet als in deze oververdiende winnaar van de Gouden Palm in Cannes.

The Borgias (dvd)

'The original crime family', staat op de dvd-cover van 'The Borgias', de Amerikaanse tv-serie over de Spaanse edelman Rodrigo Borgia die eind 15de eeuw als paus Alexander VI over Vaticaanstad heerste en er alles aan deed om zijn familie aan de macht te houden. In de overlevering worden de Borgias vaak voorgesteld als een wreedaardige en bandeloze clan. De Ierse regisseur Neil Jordan probeert in de reeks een realistischer portret te schetsen, tegen de bijzonder tumultueuze achtergrond van de Renaissance.

BOEK

Umberto Eco De geschiedenis van imaginaire landen en plaatsen

Na zijn 'Geschiedenis van de schoonheid' en 'Geschiedenis van het lelijke' pakt Umberto Eco uit met een even fraai uitgegeven als geïllustreerde 'Geschiedenis van imaginaire landen en plaatsen'. 'In dit boek beperken we ons tot het bestuderen van landen en plekken die nu of in het verleden aanleiding hebben gegeven tot verdrachtsels, utopieën en hersenschimmen omdat veel mensen geloofden (of nog geloven) dat ze bestonden of ooit ergens hebben bestaan', aldus Eco. Hij gaat putten in de Griekse mythen, de Bijbel, 'Alice in Wonderland', de reizen van Marco Polo, om het te hebben over de platte aarde, het aardse paradijs, Atlantis. Een ontdekkingstocht in de krochten van de menselijke verbeelding. **PROMETHEUS, 49,95 EURO.**

William Boyd Solo

Ian Fleming mag dan al 49 jaar dood zijn, James Bond is springlevend, ook in boekvorm. Dit keer was het de beurt aan de Schotse schrijver William Boyd om een nieuw avontuur voor 007 te verzinnen. Op zich een prima idee want Boyd is een begenadigd schrijver met heel wat aan te bevelen boeken op zijn palmares. Maar met 'Solo' voldoet hij niet helemaal aan de verwachtingen. Boyd lijkt zich net iets te hard in te spannen om een typisch Bond-verhaal te schrijven. Daardoor vervalt hij in voorspelbaarheid. Het verhaal speelt zich af in een fictief Afrikaans land waar een burgeroorlog woedt. Bond moet orde op zaken gaan stellen. Zijn bloedmooie collega blijkt een spionne te zijn en schiet hem neer. Bond zoekt wraak. Maar dat blijkt erg gecompliceerd te zijn. **CONTACT ATLAS, 19,95 EURO**

EXPO

Malevich en de Russische avant-garde

Over het Nederland-Ruslandjaar valt heel wat te zeggen, maar afsluiten doet het Stedelijk Museum in Amsterdam in stijl met een grote expo gewijd aan Kazimir Malevich (1879-1935). De Russische kunstenaar was een van de grondleggers van de abstracte kunst en het suprematisme. Met ruim 500 werken biedt de expo het grootste overzicht van Malevich' werk in twintig jaar. Daarbij zit ook werk van grote avant-gardisten als Chagall, Kandinsky, Rodchenko en Lissitzky. **TOT 2 FEBRUARI, STEDELIJK.NL**

PODIUM

Concertgebouworkest

In het Paleis voor Schone Kunsten in Brussel speelt vanavond het Koninklijk Concertgebouworkest uit Amsterdam, een van de beste ter wereld. Daniel Harding leidt zijn muzikanten door een programma van Webe, Strauss en Schumann. **19 OKTOBER, BOZAR.BE**

The Old Woman

Hoog bezoek van vrijdag tot en met dinsdag in deSingel in Antwerpen. De befaamde Amerikaanse regisseur Robert Wilson is te gast met het stuk 'The Old Woman' van de Russische schrijver Daniil Charms. De twee acteurs zijn mogelijk nog beroemder: danser en performer Mikhail Baryshnikov en theater- en filmacteur Willem Dafoe. Het stuk gaat over een schrijver die geen vrede vindt met zichzelf. **25-29 OKTOBER, DESINGEL.BE**